

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/202/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4615208481
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2015:4615208481.3

Rozhodnutie

Okresný súd Topoľčany samosudcom JUDr. Vlastimilom Valkovičom vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov, matky: W. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. na R., B. XXX/X, právne zastúpená advokátkou JUDr. Margitou Kytnarovou, so sídlom Topoľčany, ulica Sv. Cyrila a Metoda 4595/18 a otca: Q. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. O. č. XXX, o návrhu otca na zníženie výživného, takto

r o z h o d o l i :

Súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec podal dňa 22.9.2015 návrh na zníženie vyživovacej povinnosti na mal. B., ktorý odôvodnil tým, že výživné bolo naposledy upravované rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 5C 115/2010 zo dňa 14.6.2010, kedy bol upravené na výšku 150 eur mesačne, pričom on výživné platil, nie však vždy v stanovenej lehote. Dňa 15.1.2013 nastúpil do výkonu väzby a následne vykonával výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou, z ktorého bol dňa 14.9.2015 prepustený na slobodu. Od dňa 22.9.2015 je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nemá žiadny príjem, žije v spoločnej domácnosti so svojou družkou, ktorá zabezpečuje chod domácnosti po finančnej stránke. On má záujem pracovať, avšak toho času nie je v jeho možnostiach hradiť výživné v stanovenej výške 150 eur a preto žiada zníženie na sumu 30 eur mesačne s účinnosťou od 1.10.2015.

Matka s návrhom na zníženie vyživovacej povinnosti nesúhlasila, v písomnom vyjadrení zo dňa 27.10.2015 uviedla, že na Okresnom súde Topoľčany je vedené konanie o osvojenie mal. B., ktorý vo veci merítorne rozhodol a to tak, že mal. B. sa stáva od právoplatnosti rozsudku osvojencom H.. B. Q., pričom tento rozsudok ešte nie je právoplatný. Dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu o osvojení mal. B. zanikne Q. B. okrem iného aj vyživovacia povinnosť k mal. B.. Na čas do právoplatnosti rozsudku o osvojení nevidia dôvod pre úpravu vyživovacej povinnosti znížením výživného, nakoľko na strane maloletého došlo k výrazným zmenám, ktoré priamo súvisia s jeho vekom, t.j. uplynula doba päť rokov, pričom aktuálne je v 2. ročníku ZŠ, navštevuje ŠZŠ pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, čo mu preukázateľne prospieva, súčasne sú s tým spojené zvýšené náklady. Na strane matky došlo oproti poslednej úprave tiež ku zmene pomerov v tom, že t.č. je matka maloletého na rodičovskej dovolenke s mesačným príjmom z rodičovskej dávky 203 eur a prídavkov na deti vo výške 70 eur. Okrem toho má matka náklady spojené so štúdiom na vysokej škole, ktorým si chce zvýšiť vzdelanie s úmyslom študovanom odbore sa po ukončení štúdia zamestnať. Na strane navrhovateľa sa od podania návrhu zmenili pomery v tom, že od 1.10.2015 sa zamestnal v spol. Y. s.r.o. na Štummerovej ulici v Topoľčanoch.

Matka na pojednávaní dňa 3.11.2015 uviedla, že s návrhom nesúhlasí, podľa nej je suma 30 eur úplne smiešna, ona má mesačné náklady na maloletého zhruba 600 eur ak tam zaráta aj hypotéku a energie.

Aktuálne je na rodičovskej dovolenke, poberá 203 eur - začne poberať od 15.11.2015, študuje na VŠ Trnavská univerzita, externá forma štúdia, školu navštevuje raz za týždeň, kde má náklady na cestovné, štúdium si musí hrať. Byva na B. na R., okres P. W., so svojim manželom, v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve manžela. Žiadne dlhy a pôžičky nemá. Výška jej školného je 870 eur ročne. Maloletého vozia do školy do Bratislavy, pretože potrebuje špeciálnu ZŠ, má diagnózu disfáziu, chodí na ZŠ pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou, ráno ho vozí manžel denne a po obede chodí pre neho ona. Je to 25 km od B. na R.. Manžel je zamestnaný u V. D. s.r.o. ako senior - analytik, kde dosahuje zárobok cca 3.000 eur mesačne.

Právna zástupkyňa matky na pojednávaní dňa 3.11.2015 uviedla, že chce doplniť vyjadrenie matky, aj s predložením dôkazov, pokiaľ ide o zdravotný stav maloletého, preukazujú dokladom z 29.10.2014, že od 3 roku veku maloletého, kedy bola zistená porucha komunikácie, dieťa je v pravidelnej a intenzívnej liečebnej starostlivosti v tejto špeciálnej psychologicko-ambulancii. Na základe odborného stanoviska dieťa začalo navštevovať špeciálnu ZŠ, ktorá zabezpečuje dieťaťu odbornú starostlivosť, jednak po logopedickej stránke a pedagogickej, navyše v tejto škole sa každému dieťaťu venuje oveľa viac času ako deťom v riadnej ZŠ. Dokladajú správu o žiakovi zo dňa 16.10.2015, žiadal ju ku konaniu o osvojení maloletého, z tejto správy vyplývajú tvrdenia, ktoré teraz predniesla súdu. Vyplývajú aj skutočnosti, že dieťa vďaka tomu, že túto ZŠ navštevuje už tretí rok, ako prípravný ročník, prvý a druhý ročník, v ktorom je teraz, napriek tomu pretrvávajú zdravotné problémy maloletého a to naďalej je prítomná dislália, komolenie slov, dysgramatizmy, naďalej zostáva zachovaná znížená verbálna pohotovosť, napriek tomuto dôkazu dieťaťu prospieva umiestnenie v tejto ZŠ, preukazujú vysvedčenie z 30.6.2015 - absolvoval s výborným prospechom, je to dôkaz, že jednak matka a jednak aj jej manžel mimoriadne stará a venuje maloletému B.. Otec v konaní o osvojenie namietal, že dieťa chodí málo na ZŠ v mieste trvalého bydliska, tak toto vyjadrenie jeho chceme vyvrátiť.

Na pojednávaní dňa 19.11.2015 uviedla, že chce poukázať na rozdiely, ktoré nastali oproti poslednej úprave v júni 2010, kedy bola súdom upravená výška výživného so súhlasom oboch rodičov na sumu 150 eur mesačne, od tejto doby nastali zmeny, jednak na strane mal. dieťaťa a jednak na strane matky, ktoré nepripúšťajú zmenu úpravy vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči mal. dieťaťu smerom nadol, na strane maloletého je to naďalej pretrvávajúci zdravotný stav, ktorý vyžaduje mimoriadnu a zvýšenú starostlivosť a to nielen zo strany rodičov, ale aj odborného vedenia, dieťa navštevuje 2. ročník ŠZŠ, ktorá sa nachádza v Bratislave a s tým sú spojené aj zvýšené náklady na cestovné z miesta bydliska B. na R.. Okrem toho dieťa je staršie o 5 rokov a tomu zodpovedajú zvýšené potreby. Do nákladov na potreby maloletého treba počítať aj náklady na základné potreby, keď v čase poslednej úpravy výživného viac menej rodičia nemali zvýšené náklady, bývali u rodičov odporkyne, pričom v súčasnosti matka maloletého žije s manželom a s ďalšími dvomi deťmi, pochádzajúcimi z ich manželstva v rodinnom dome v B. na R., na ktorý spláca manžel matky hypotéku. Náklady na maloletého sú mesačne cca 600 eur, matka má taktiež zmenené pomery, uzatvorila manželstvo, z ktorého pochádzajú synovia W. a W., so W. je na rodičovskej dovolenke a jej aktuálny príjem od 15.11.2015 je 203,20 eura a prídavky na tri deti vo výške 70 eur. Okrem toho matka preukázala, že študuje na vysokej škole, s čím sú spojené zvýšené náklady, len ročne školský poplatok je 870 eur plus cestovné náhrady a náklady na učebnice. Na strane otca došlo taktiež k zmene, avšak k lepšiemu, pretože v čase poslednej úpravy bol živnostník s neistým príjmom, nemal pravidelný príjem a v súčasnosti je preukázané, že má trvalý pracovný pomer na dobu neurčitú a so stálym mesačným príjmom. Okrem toho ako vyplynulo z oboznamovania so spismi, jediným dôvodom, pre ktorý podal návrh bola skutočnosť, že v čase podania bol nezamestnaný. S poukazom na všetko uvedené, na obsah vyjadrení v spise, aj matky z 3.11.2015 a s poukazom na to, že v inom konaní bolo súdom rozhodnuté o osvojení mal. B., žiada aby súd návrh otca na zníženie výživného zamietol ako nedôvodný. Vzhľadom na to, že sa otec opakovane nedostavil na konanie, bol by dôvod na uplatňovanie náhrad trov konania na strane odporkyne, avšak tieto neuplatňujú.

Kolízny opatrovník navrhol v záverečnom stanovisku návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietnuť, vzhľadom na to, že to nie je na prospech maloletého, ako aj to, že otec bol odsúdený za úmyselný trestný čin v trestnom konaní, v súčasnosti má prácu a adekvátny príjem, výdavky na strane maloletého sa podstatne zvýšili, nakoľko má špecifické zdravotné problémy, ktoré si vyžadujú zvýšené náklady.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom odporkyne, oboznámením sa so spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5C/115/2010 zo dňa 14.6.2010 bolo manželstvo účastníkov rozvedené, mal. B. bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného po 150 eur mesačne, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 23.6.2010.

V čase poslednej úpravy výživného matka bola podnikateľkou, daňové priznanie za r. 2009 nepodala a podľa jej vyjadrenia z pojednávania mala mesačne náklady 1.300 eur a zhruba také isté príjmy. Mala jednu vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu.

V čase poslednej úpravy výživného otec bol živnostník, podľa jeho daňového priznania za rok 2009 mal čistý ročný príjem 5.481,43 eura. Mal jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu.

V čase poslednej úpravy výživného mal mal. B. štyri roky, chodil do materskej školy v Topoľčanoch na I. ulici.

Aktuálne matka je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 203 eur, je na materskej dovolenke, jej mesačný príjem je 780 eur, ktorý dostáva do konca novembra 2015. Potom bude poberateľkou dávky vo výške 203 eur. Jej manžel pracuje vo firme V. a jeho mesačný príjem je cca 3.500 eur.

Aktuálne je otec zamestnaný vo firme Y., s.r.o. kde pracuje od 1.10.2015.

Rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch sp.zn. 2T/85/2013 zo dňa 12.6.2013 bol otec odsúdený pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok podľa § 172 ods. 1, písm. c, d, Trestného zákona a iné, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody 32 mesiacov nepodmienečne, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.6.2013.

Mal. B. má 9 rokov, jedná sa o dieťa so špecifickými potrebami, ktoré navštevuje ZŠ internátnu pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou v Bratislave, dochádza domov denne, má ekzém, potrebuje pravidelne nové lieky a prípravky na kožu, pomôcky kvôli poruche reči - diagnóza disfázia. Dieťa potrebuje aj špeciálnu logopedickú starostlivosť a zvýšenú pozornosť.

Podľa § 62 ods. 1-5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov a domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa §75 ods. 1,2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 78 ods. 1,3 Zákona o rodine dohody súdneho rozhodnutia o výživnom možno zmeniť ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Hmotno-právnou podmienkou toho, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu

výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne vývojom životných nákladov podľa §78 ods. 3 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, pričom súd je povinný skúmať príčiny takejto straty. Až v prípade ak má súd preukázané, že sa pomer účastníkov preukázali môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Na strane oprávneného súd skúma jeho skutočné odôvodnené potreby (spotrebný charakter výživného) s ohľadom na zákonnú mieru podľa druhu vyživovacej povinnosti. Oprávnené potreby pritom v nijakom prípade nezahŕňajú len stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky. Na strane povinného sa prihliada na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné konkrétnemu oprávnenému a výšku a spôsob už poskytovaných plnení. Jeho možnosti, teda potencionálne príjmy, nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciu na trhu a pod. ďalej súd skúma majetkové pomery, ktoré sa posudzujú komplexne, zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu (vlastníctvo k veciam, pohľadávky, záväzky, cenné papiere, podiely v obchodných spoločnostiach a pod.). jednak jeho životný štandard, s ktorým sa navonok prezentuje (autá, dovolenky, životné náklady).

Takto vykonaným dokazovaním potom súd nemal návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti za preukázaný. Dôvodom podania návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti ako bolo jednoznačne uvedené v jeho písomnom návrhu bola skutočnosť, že je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, potom ako dňa 14.9.2015 bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Písomné doklady - pracovná zmluva na č.l.18,19 ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy č.l. 20 ako aj písomné doklady na č.l. 37-39 preukázali, že aktuálne je otec zamestnaný u zamestnávateľa Y., pričom pracovný pomer je dohodnutý na dobu neurčitú a jeho hrubá mzda je 380 eur za mesiac, pričom v mesiaci október dosiahol mzdu v sume 327,13 eur. Z tohto vyplýva, že odpadol dôvod, pre ktorý podal otec návrh na zníženie vyživovacej povinnosti. Súd poukazuje na skutočnosť, že aj pokiaľ bol otec krátkodobo evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný, tento stav si spôsobil sám, pretože bol odsúdený za úmyselnú trestnú činnosť, čo samo o sebe je skutočnosť, ktorú súd hodnotí tak, že pokiaľ by odsúdený nebol, bolo by v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať aj naďalej príjem z práce, z ktorého mohol hradiť riadne stanovené výživné. Ďalej súd poukazuje na skutočnosť, že matke od posledného určenia výživného pribudla vyživovacia povinnosť k mal. W. Q., nar. X.X.XXXX a k W. Q., nar. X.X.XXXX a zmenili sa aj pomery na strane mal. dieťaťa, ktoré denne dochádza do Bratislavy do základnej internátnej školy, s čím má matka preukázateľne spojené náklady na cestovné, resp. zdravotnícke pomôcky. Najpodstatnejšou zmenou na strane mal. dieťaťa je však skutočnosť, že prešiel oproti poslednému rozhodnutiu o výživnom na vyšší stupeň školskej dochádzky, s čím sú prirodzene a objektívne spojené zvýšené náklady z titulu zakupovania školských pomôcok, ďalej na vykonávanie pravidelných ako aj nepravidelných platieb.

S poukazom na horeuvedené skutočnosti súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko ide o konanie ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

V zmysle § 205 ods. 1 a 2 O.s.p., sa v odvolaní má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
  - b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
  - f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.